

ΘΕΜΑ: Επισημάνσεις στο σχέδιο νόμου για τον χωροταξικό σχεδιασμό

1. Όπως γίνεται παγίως δεκτό στη νομολογία του ΣτΕ, από τις διατάξεις των άρθρων 24 και 106 Συντ. απορρέει η αρχή ότι η αναπτυξιακή οικονομική πολιτική ασκείται σε συνδυασμό προς τη δημόσια πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος με σταθερή μέριμνα την πρόληψη της βλάβης του περιβάλλοντος, ώστε να διασφαλίζεται η βιώσιμη ανάπτυξη (ΣτΕ 1796/1995, 2844/1993 κ.ά.).

2. Με γνώμονα αυτή τη θέση, κρίνεται αναγκαία η αναδιατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 2 του σχεδίου. Ειδικότερα, πρέπει να συνδεθούν τα εδάφ. α' και γ', ώστε να αναδειχθεί η αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης η οποία επιβάλλει τον ισόρροπο συνδυασμό της οικονομικής ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος. Οι πολιτικές αυτές δεν βρίσκονται εξ ορισμού σε αντιθετική σχέση, ώστε να απαιτείται συνθετική ικανοποίησή τους με τον χωροταξικό σχεδιασμό, όπως ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 2, αλλά διακρίνονται για την αλληλεξάρτησή τους. Προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να αναδιατυπωθεί και το άρθρο 7, κατά το μέρος που ορίζει το περιεχόμενο του "Εθνικού Πλαισίου Χωρικής Ανάπτυξης".

Εξάλλου, ο στόχος που καθορίζεται στο εδάφ. β' της παρ. 1 του άρθρου 2 για τη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης θα μπορούσε να απαλειφθεί, διότι δεν συνάπτεται αμέσως με τον χωροταξικό σχεδιασμό.

3. Κρίνεται αναγκαία η ενσωμάτωση διάταξης με την παράθεση των βασικών ορισμών. Η επιλογή αυτή θα βοηθήσει και τον ερμηνευτή του νόμου κατά τη νομολογιακή επεξεργασία του.

4. Η εκτεταμένη διατύπωση της παρ. 2 του άρθρου 2 του σχεδίου θα μπορούσε να περιορισθεί και να δοθεί ιδιαίτερο βάρος για τα συναφή ζητήματα στην αιτιολογική έκθεση.

5. Στο άρθρο 3 του σχεδίου κρίνεται ενδεχομένως σκόπιμο να γίνει ρητά μνεία ορισμένων υπουργών που αποτελούν τον βασικό κυβερνητικό πυρήνα για τον σχεδιασμό της χωροταξικής πολιτικής. Στον πυρήνα αυτόν περιλαμβάνεται οπωσδήποτε ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, λόγω της αναπτυξιακής διάστασης της χωροταξικής πολιτικής, ο

Υπουργός Πολιτισμού, αρμόδιος για τα ζητήματα πολιτιστικού περιβάλλοντος, ο Υπουργός Γεωργίας καθώς και ο Υπουργός Ανάπτυξης.

6. Με βάση αυτή την προσέγγιση θα μπορούσε να τροποποιηθεί ενμέρει το άρθρο 5 που προβλέπει τη συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Χωρικής Ανάπτυξης, ώστε να συμμετέχουν και οι πιο πάνω Υπουργοί, αντί των Γενικών Γραμματέων. Σ' αυτή την περίπτωση είναι αυτονόητο ότι πρέπει να αναβαθμιστεί το Συμβούλιο - ενπροκειμένω πρέπει να εξετασθεί η προεδρία του από τον Πρωθυπουργό αναπληρούμενο βέβαια από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. - και να ενισχυθούν οι αρμοδιότητές του.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 6 του σχεδίου πρέπει να συντονισθούν νομοτεχνικά με αυτές του άρθρου 9, διότι αποτελούν μία ενότητα.

8. Στο άρθρο 7 του σχεδίου χρησιμοποιείται ο τίτλος "Εθνικό Πλαίσιο Χωρικής Ανάπτυξης". Θα ήταν ορθότερη η υιοθέτηση του όρου "Πρόγραμμα" αντί "Πλαίσιο", ο οποίος χρησιμοποιείται και από τον συντακτικό νομοθέτη στο άρθρο 79 παρ. 8. Η χρήση του όρου "Πλαίσιο" δημιουργεί, εκτός των άλλων, και νομοτεχνικά προβλήματα, όπως π.χ. στο γ' εδάφιο του άρθρου 7 όπου αναφέρεται: "Το Εθνικό Πλαίσιο Χωρικής Ανάπτυξης καθορίζει επίσης τα γενικά πλαίσια..." και περαιτέρω "Το Εθνικό Πλαίσιο Χωρικής Ανάπτυξης αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς". Η σχετική προσαρμογή πρέπει να γίνει στα άρθρα 8 και 9 που αφορούν τα Ειδικά και τα Περιφερειακά Πλαίσια. Επίσης πρέπει να επανεξετασθεί η χρήση του όρου "χωρική ανάπτυξη", αυτού του όρου "χωροταξία", διότι δημιουργείται η εντύπωση ότι το σχέδιο νόμου ενσωματώνει ταυτόχρονα αφενός τον χωροταξικό και αφετέρου τον περιφερειακό-αναπτυξιακό σχεδιασμό, ενώ στην πραγματικότητα αναφέρεται στον στρατηγικό χωροταξικό σχεδιασμό.

9. Το άρθρο 8 του σχεδίου πρέπει να τεθεί μετά το άρθρο 9, διότι τα "Ειδικά Πλαίσια" ακολουθούν από συστηματική άποψη τόσο τα Εθνικά όσο και τα Περιφερειακά, τα οποία διαγράφουν τις γενικότερες κατευθύνσεις.

10. Χρήσιμη, για την αποτελεσματικότητα του συστήματος σχεδιασμού-προγραμματισμού, θα ήταν η οργανική σύνδεση των "Πλαισίων" του παρόντος σχεδίου

με τα αναπτυξιακά προγράμματα που εκπονούνται βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας καθώς και στο πλαίσιο των διαρθρωτικών προγραμμάτων της Ε.Ε.

11. Η σημασία των “Ειδικών Πλαισίων” για την περιφέρεια καθιστά αναγκαία την πρόβλεψη ρύθμισης που να επιτρέπει στον Γ.Γ. Περιφέρειας να αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την έναρξη της εκπόνησής τους. Στη διαδικασία εκπόνησης πρέπει να συμμετέχουν και φορείς της περιφέρειας, ώστε το ΥΠΕΧΩΔΕ να έχει πλήρη εικόνα της κατάστασης που καλείται να αντιμετωπίσει.

12. Στο άρθρο 9 του σχεδίου είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ρητά ότι κατά την διαδικασία κατάρτισης των Περιφερειακών Πλαισίων διατυπώνουν γνώμη οι Εφορείες Αρχαιοτήτων των νομών που περιλαμβάνονται στην οικεία Περιφέρεια.

13. Πρέπει να επανεξετασθεί η παρ. 4 του άρθρου 9 του σχεδίου που αναθέτει στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ την έγκριση των Περιφερειακών Πλαισίων, ενόψει του άρθρου 101 παρ. 3 Συντ. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι τα περιφερειακά κρατικά όργανα έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα επί των υποθέσεων της περιφέρειάς τους.

14. Για το άρθρο 12 του σχεδίου είναι αναγκαία η συνεννόηση με το Υπουργείο Πολιτισμού, λόγω των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου για την πολιτιστική κληρονομιά, οι οποίες έρχονται, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε αντίθεση με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου. Παράδειγμα αποτελεί ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση των αρχαιολογικών χώρων, που στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Πολιτισμού ανατίθενται στον Υπουργό Πολιτισμού και στο σχέδιο νόμου για τη χωροταξία στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ.

15. Πρέπει να αποσαφηνισθεί το πεδίο του άρθρου 13, που καθιερώνει Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων, σε σχέση με αυτό του άρθρου 8, που καταστρώνει τα Ειδικά Πλαίσια Χωρικής Ανάπτυξης, ιδίως για τις ορεινές, νησιώτικες και άλλες περιοχές με μειονεκτικά χαρακτηριστικά λόγω γεωγραφικής απομόνωσης.

16. Στο άρθρο 14 του σχεδίου προβλέπεται ότι προέγκριση χωροθέτησης χορηγείται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ σε περιοχές προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. Κρίνεται αναγκαία η σύμπραξη του Υπουργού Πολιτισμού λόγω της φύσης του προστατευόμενου αντικειμένου.

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 1997

dis.Δ(1)/PI/horotaxiko.doc/21.11.97/p.1-3/tp,md (Δ21)